

La muntanya de les cent nacions

Daquesta cadena muntanyenca que habiten els txetxens i gairebé un centenar més de pobles i ètnies, els clàssics en deien "la muntanya de les cent nacions". Hi conviuen des de fa segles txetxens, ossetins i georgians, amb les mil versions de daguestanesos –tabassarans i laks, nogais i àvars... Hi ha els abkhazos i els àzeris. I els ingúixos. I els kabardins i els balkars... En summa, una monumental simfonia de noms i filiacions que fan, generalment, la delícia dels entomòlegs nacionals.

La confusió i la barreja al Caucas és indescriptible, en termes europeus. No és que hi habiten moltes nacions sobre un territori petit. És pitjor encara. És que hi ha centenars de pobles i ètnies aïllades que han sobreviscut arrecerades entre aquells cims durant segles i que de sobte es troben transportades a l'any 2000 i transformades en estrelles dels informatius. Sense haver arribat a constituir nacions tal com nosaltres les entenem, es veuen obligats a seguir la litúrgia nacionalista i a submergir-se en una lluita desigual contra els tancs russos, que semblen reintentar la conquesta que van aconseguir per primer vegada després de la caiguda dels khanats mongols, devers el segle XVI.

Des d'aleshores i fins al segle passat russos i muntanyesos del Caucas han batallat permanentment per aquesta terra de geografia intensa. Els txetxens van resistir fins al 1878. A penes cent anys després han tornat a aixecar-se i han encès de solidaritat una regió tan avesada a la guerra que semblava que no donava importància als combats. Els caucàsics han vist de tot. Fins i tot el trasllat en massa i forçós de pobles sencers en plena Segona Guerra Mundial. Tots els txetxens i els ingúixos (unes 425.000 persones aleshores) van ser arrancats de la seua terra en un sol dia de febrer del 1944 i traslladats a les estepes asiàtiques. Els alemanys es quedaren a les portes de Grozni. Però ja era una ciutat que havien buidat de tots els habitants que no eren russos. Els txetxens només pogueren tornar al seu país en 1959, quinze anys després. La marca d'aquell èxode forçat, encara la tenen present i la recorden quan ballen davant el seu Parlament carregats de velles escopetes i de precaris còctels molotov a l'hora que in-

La revolta txetxena ha tornat a portar el Caucas a la primera pàgina de les notícies. Aquesta potser serà la regió més complicada, nacionalment, d'Europa. En una serralada de poc més de 400 km de llarg hi ha enceses mitja dotzena de guerres que enfronten alguns dels molts pobles i ètnies que la poblen. Rússia s'ha afegit, ara, al foc.

sulten qui mana a Moscou. Tant hi fa que siga el tsar com que siga el secretari general o el president.

La rebel·lió txetxena. Tot va començar de bell nou el 27 d'octubre del 1991. Aquest dia les eleccions van portar al poder un general de l'exèrcit soviètic de l'aire que uns mesos abans havia donat suport al cop d'estat. El seu nom és Dzhokhar Dudàev. El primer de novembre següent, a redós de la desintegració de l'URSS, Dudàev proclamava Txetxènia república independent de Rússia. (Fins aleshores el país era una república autònoma, compartida amb els ingúixos –que de fet són txetxens, però que no volen ser-ho.) Vuit dies després de la proclamació Ieltsin enviava 1.000 soldats a Grozni, que es veuen obligats a retirar-se. L'enfrontament es repetirà el 18 de novembre del 1992 i el 13 de juny del 1994, aquesta vegada sota la forma de revolta de l'oposició contra el poder personal de Dudàev. Rússia, que està al darrere de l'operació, des d'aquest novembre ja no disfressa les seues apetències. Vol fer tornar Txetxènia a Rússia. I farà el que calga. El dia 9 de desembre d'enguany la declaració de guerra ja era formal.

Els txetxens, un poble musulmà sunnita de tradició guerrera, que just si arriba al milió de persones, s'han convertit d'aquesta manera en l'epicentre d'una gran batalla que va molt més enllà del seu territori. Sí, el seu és un país molt ric en petroli i un dels punts de control de la ruta del Coll de la Creu, el pas tradicional que lliga Rússia amb la Transcaucàsia. Però ara s'han convertit sobretot en els primers muntanyencs a enfrontar-se directament amb Rússia. I el país de les cent nacions i una dotzena de guerres ha reaccionat com si les diferències foren circumstancials.

Els abkhazos fa mesos que lluiten contra els georgians per la seua independència, sostinguts pels russos. Ara, en canvi, no han dubtat a manifestar-se contra els russos i en favor dels txetxens. A Naltxik hi va haver el dia 11 una reunió extraordinària del Congrés dels Pobles Caucàsics, de la qual va eixir una crida per la defensa de Txetxènia. La setmana passada, els Tàrtars de Crimea, daguestanesos, calmucs i més pobles del Caucas es van